

Teofil Pančič

PRIVODENJE
BUBE
ERDELJAN

Urednik
Nikola Petaković

Copyright © 2013 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-291-4

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2013.

Teofil Pančić

PRIVOĐENJE
BUBE
ERDELJAN

Čarobna
knjiga

SADRŽAJ

PUTIN NA KIRBAJU: 2009 **9**

Lep dan za rat	11
Princip gospodstva i pristup fukare	14
Dmitrij Napoljubljani	17
Vladikina Sila	20
Putin na kirbaju	23
Raj za razbojнике	26
Pravo na drum	29

RAZGLEDNICE IZ MAGLE: 2010 **31**

Uverenje o nešpijunstvu	33
Jasmina protiv leš-mašine	36
Nesrećni Ovde i nesrećni Tamo	39
Hičkoče, vrati se	42
Rodoljupci na promaji	45
Čovek, zver i vrlina	48
Zakon sprdnje	50
Majica od slova	53
Somborska vežba iz stida	56
Lipanjaska gibanja	59
O osetljivosti	62
Uzbečka posla	65
Pošast javne brbljavosti	68
Muftijin teatar	71
Javor i lopata	74
Šipka i komentari	77
Omladinac protiv Sodome	80
Olujna nesvestica	83

Doba Korepetitora	86
Sretko i Batko	89
Marokanska odbrana	92
Deset septembra	95
Slučaj Orvelovog svedoka	98
Čovek u haljetku	101
Uspravni i vodoravni	104
Piransko pitanje	107
Grad na Dunavu	110
Teška ruka krize	113
Idoško trojstvo	116
O kerovima i ljudima	119

HRSKAVI DŽIHAD: 2011 **123**

Brankovo posmrtno državljanstvo	125
Dečja posla	128
Mirjana i huljski igrokaz	131
Mesec nad Karlovcima	134
Hrskavi džihad	137
Otmenost nesreće	140
Bombardovani i bombardovaniji	143
Pukovnik i jataci	146
Bluz gladne subote	149
Jednostavan život	152
Stanovnik bajke	155
Lustriranje Koštane	158
Bratimljenje u Beču	161
Svet od fragmenata	163
Beda provincijskog cinizma	165
Loženje na zastavu	168
Prstohvat ludila	171

Lekcija koja se oseća	174
Bratstvo i temerinstvo	177
Zora novog feudalizma	180
Ispiranje straha	183
Važno je zvati se Miroslav	186
O praskanju i praštanju	189
Tarifa za heroje	192

EKIPA SE EKIPIRA: 2012 **195**

Majka, laptop i kamenje	197
Smisao jednog šamara	200
Januarski profiteri	203
Zlo gladno sebe	206
Zatrpani i otrpani	209
Bluz februarskog jutra	212
O rezbarenju i zgražavanju	215
Krpe i sloboda	218
11.541 crvena stolica	221
Privođenje Bube Erdeljan	224
Tri stepena Jorgovanke	227
One stvari	230
Šumadijski Iznogud	233
Dvotomna bajka	236
Dvor smeha i zaborava	238
Obraz pred šalterom	241
Tri slučaja	244
Lukrecija i Ždero	246
Istina piše na zidu	249
Krivice građanina Šaša	252
Lopatar i pridržitelji	255
Od Opova do Bođana, i nazad	258

Deoba grafitne pravde	260
Okvir za mržnju	263
Momačka priča	266
Mačja posla	269
Šarm staljinskog rešenja	272
Rezervna strategija ološa	275
Mačji epilog, možda	278
Majski džak u jesenjoj Srbiji	281
Sajamska županija	284
Kanibalska enigmatika	287
Evropa u sumrak	290
Ekipa se ekipira	293
O tečnom hapšenju	296
Konobar je krenuo	299
Noć i magla	302
Bušilica i macola	305
Latinica, ćirilica... fajgeljica	308

SPUŠTANJE ZAVESE: 2013 **311**

Čikina bombona	313
Vizija prijatelja Aleksandra	315
Prometej i hrčki	318
Podne novog feudalizma	321
Govorne smetnje	324
Beda spadanja na sebe	327
Stara mašina, novi statisti	330

POGOVOR **333**

PUTIN NA KIRBAJU: 2009

Lep dan za rat

Hoće li taj momak, Bris Taton iz Tuluza, star dvadeset i osam godina, preživeti Beograd i Srbiju? U vreme dok ovo pišem, baš u istorijskom danu kada je vlast u Srbiji javno abdicirala u korist neofašističke rulje, taj momak se bori za život, a za njegov se život bore i valjda najelitniji lekari srpski, pa opet, pitanje je šta će biti, jer lekari nam jesu dobri, ali tek što su nam siledžije, to je čudo jedno: najviši svetski kvalitet, kaljen u ratu i u miru, kod kuće i na strani. Što oni rasparaju, to niko više ne sašije. Uostalom, ulagali smo u njihov razvoj mnogo, već dvadeset godina, i sada nam se to vraća, s obilnim kamatama.

Bris Taton i njegovi drugari možda ništa nisu znali o tome, ako su nešto i načuli, kanda su mislili da je to zlobna propaganda, jer eto, nisu li i razne francuske novine pisale kako je tamo dole u tom Beogradu „sjajan noćni život“, ludilo i šizenje, a Bris i ekipa vole sve što vole mladi, pa zašto se onda ne bi došlo u Beograd dan-dva ranije, da se usput malko okuse čari tog raspojasanog balkanskog kermesa, gledali su oni to kod Kusturice, nije li to baš tre šik i simpatik?

Ah da, momci su došli baš iz Tuluza baš ovamo jer je fudbalski klub za koji navijaju igrao protiv Partizana. Oni, međutim, nisu navijači u onom smislu u kojem navijači ovde još jedino i postoje kao vidljiva grupa: nisu huligani, zlotvori i besprizornici umotani u boje tamo već nekog svog govnerskog kluba, nisu razbijači tuđih gradova i tuđih glava, nego samo obični mlaci „bez klupskih obeležja“ kojima je fudbalski turizam lep izgovor za dobar provod. A provod je, recimo, spokojno sedeti u nekoj bašti na septembarskom suncu, pijuckati piće, razgledati prolazeće devojke i razmenjivati muške pošalice na maternjem francuskom, savršeno nesvestan da te to može koštati glave. Ono što se sručilo na njih kao nekakva oluja iz kristalno čistog i vedrog neba bilo

je nešto od čega se nisu mogli nikako odbraniti, ponajpre zato što nisu ni znali da će od nečega trebati da se brane. Oni su naivno mislili da su krenuli u „balkanski provod“ iz Kusturićinih dosadnih manirizama. Niko ih nije obavestio da idu u balkanski rat. A kamoli da su provod i rat suverenim gospodarima naših ulica ionako jedno te isto. I džaba sad što Taton i drugari izgleda nisu iz te priče: kad se jedna fudbalska banda potuče s drugom fudbalskom bandom, to je jedno, a drugo je kad banda nasrne na nekoga ko joj nije sparing-partner ni u čemu, pa neka je i sto puta iz Tuluza. Tja, da nisu našli nekoga iz Tuluza, poslužio bi svrsi i neko iz Pariza, a da nije bilo nikog iz Pariza, upotrebljiv bi bio i neko iz Male Krsne. Važno je samo proveseliti se krckanju kostiju svoga brata, važno je samo satanski použivati u gužvanju i izobličanju ljudskog lika, dakle božjeg lika, a sve drugo su tek debilni izgovori za čisto i samosvrhovito zlo, izgovori u koje odavno ne veruju ni oni koji u štošta debilno vole verovati.

Svi se sada nešto čude i zgražavaju nad sudbinom Brisa Tatona. Ljudi koji su nam koliko do juče poletno emitovali iluziju kako vladaju Srbijom – kojom zapravo vladaju horde besprizornika koje slobodno određuju šta se sme, a šta se pak ne sme – javno sve krše prste od sekiracije, i obećavaju kako će napadači na Tulužane videti-svoga-boga, i kako „takvo ponašanje više neće biti tolerisano“, i dobro, neko će verovatno zbog ovoga i završiti u zatvoru (dok ga sudija ne pusti; sudija ovde uvek svakog pusti, ovako ili onako), jer je bruka malko odviše međunarodne naravi. Pa opet, nećete naći nikoga da im iskreno veruje da će se išta stvarno promeniti, jer se tu više nema kome i čemu verovati.

Ima, dakako, i drugde huligana, ima i drugde patrolirajućih uličnih fašista, ali malo gde – to jest, tek u još ponekoj potkontinentalnoj banana-državici – naići ćete na ova čuda i pokore što ovde džikljaju, jer samo u ovoj i nekoliko srodnih zemljica društveni talog i ljudski ološ ima podršku političku i finansijsku, pojačku i poetsku, samo ovde iza njih stoje i fudbalski klubovi i polukonspirativne profašističke organizacije i falange, i parapatriotske stranke, i Rodoljupci iz akademskih

krugova, a ni Crkva baš nešto nije stigla da se ogradi od njih, valjda je previše zauzeta pravednim povraćajem nepravedno stečene imovine, šta li?

Ne zna nesrećni Bris Taton šta se to okomilo na njega onog kobnog dana, i neka je sreće da preživi, da se izvuče, da se oporavi, verovatno nikada neće ni saznati ko ga je sve tukao onog dana, niti će razumeti ono što mu je savršeno nerazumljivo jer ništa slično nije nikada sreo: da su u palicama i pesnicama uličnog šljama bile sublimisane zle energije visokih prelata i univerzitetskih profesora i voznesenih pesnika i ko zna sve koga ko živi ubeđen kako nije luk ni jeo ni mirisao tog dana na Obilićevom vencu. A otkud im onda toliki bazd iz usta, da mi je znati?

Princip gospodstva i pristup fukare

Prolaze epohe, menjaju se vremena, ukusi i kriterijumi, ali kako god okreneš, jedno se ne menja, niti se promeniti može: uvek je bilo i biće da je neko gospodin, a neko drugi fukara. Razume se, gospoda i fukara se ne mogu nikada dogovoriti ko je tu ko, jer se ne mogu sporazumeti ni oko načina na koji se to utvrđuje. Gospodstvena su merila tanana, nije svakom dato da ih oseti i razume; fukari je otuda prirodno da se obazire na puka spoljna obeležja: moć, novac, krpe i đinđuve. Pa misli: steknem li štogod, uvalim li se gdegod, eto i mene među Gospodom. Ali ne biva. Druga vrsta fukare, malko namazanija, misli da je gospodstvo nešto nasledno, da se time biva ako su ti otac i mati, ili dedovi i bake, stvarno ili tobože bili ovo ili ono, ovamo ili onamo, u klasnom, geografskom ili socijalnom smislu, pa su ti tako, kao bajagi, ostavili u nasledstvo nekakvu otmenu plavokrvnost, a na tebi je samo da je što bolje rasporediš kroz život, gordeći se svojom ličnom beznačajnošću, udobno ušuškano u naslednu Veličinu. Međutim, ni to ne biva.

Pa dobro, šta onda pouzdano deli jedne od drugih, kako se razabrati u tom pletivu? Evo, predlažem jedan od važnih kriterijuma, čak posve nepogrešiv, jer ga je potvrdilo dugoveko iskustvo, sa svakog meridijana na kojem živi čovek: Gospodin je onaj koji neumorno mete po svojem dvorištu, dočim fukara živi u parlogu, ali zato povazan grdi onoga preko plotu, a nije joj, bogme, strano ni da zavrlijači kakvu mrcinu preko ograde.

Ako ste prošle nedelje u dva, možda baš posle izučavanja Dnevnika, te supe, rindflajša i pohovanog, gledali i slušali Igora Mandića, znaćete odlično o čemu govorim. Ceo je jedan nedeljni popodnevni zagrebački sat taj čovek govorio o onome što ga je pitalo i o onome što nije, jasno, smireno i samouvereno, onako kako se govori o stvarima o

kojima dumaš celoga svog života, a pri tome imaš i čime dumati, što je jedan sićušni preduslov koji mnogi nekako uspeju da previde. Pa su onda neke od stvari koje je tamo i tada izrekao izazvale veliki šušur u užoj mu Otadžbini, evo mu se preti i krivičnom prijavom od nekakvog Udruženja domoljubnih pajaca, a kad pogledaš, šta je to tako strašno što je Igor Mandić zapravo izrekao? Ne, nije on otkrio rupu na saksiji niti je izumeo toplu vodu; da je učinio nešto takvo, to bi mu se još i moglo oprostiti. Onaj Strašni Prestup koji je učinio upravo je u tome što se usudio – pri tome savršeno svestan šta, gde i kome čini – naglas i lično izreći nekoliko gotovo pa banalnih istina. Eto, to je ta naša nevolja sa istinom: najteže se osmelimo izreći najočiglednije stvari, jer što je nešto očiglednije, to je veći tabu. Recimo, u ovome slučaju, da su „Srbi i Hrvati dva plemena istoga naroda“, ili da govore istim jezikom koji svako – hvala bogu – po svome naziva. I još ponešto takvo, jezuškrištimarija.

Koga je to u Hrvatskoj zgrozilo? Pa, baš one za koje ste mogli i znati da će ih zgroziti. Ali koga je to u Srbiji oduševilo? Neretko baš one koji su na drugoj, opozitnoj strani od svega onoga od čega je satkano svako moralno i intelektualno gospodstvo, pa tako i ono Mandićevo. Hoću reći: bivajući „etničkim“ Hrvatom, hrvatskim intelektualcem, stanovnikom Zagreba i državljaninom Republike Hrvatske, Igor M. drži da mu je prevashodna dužnost baviti se glupošću, mržnjom i zločinom made in Croatia, a ne njuškati (i huškati) po susedovom dvorištu, baš kao da mu je doma sve u najboljem redu, pa onda od puke dokolice i viška Uzoritosti zvera naokolo, ne bi li uočio kakav tuđi pasjaluk, da ga udari na sva zvona. Zna on dobro – a ja znam dobro da on to dobro zna – o glupostima i nepodopštinama, recimo, srpskih nacionalista i srodne ovdašnje fukare, ali on razložno drži da nije njegovo da se njima bavi: ima ko će to raditi, i kome je to primerenije.

Kad pročeshljate bogatu istoriju intelektualnog beščasća na Balkanu, ponajčešće ćete naleteti upravo na taj oblik fukarluka: tribalno idealizovanje „svojih“, uz brižno uzgajeno slepilo za njihova zla, i demonizovanje

Onih Od Preko, u čijem se oku i trunčica očas pretvara u monumentalnu balvančinu. Oni iz susedovog dvorišta koji Mandića ruže i kude ništa nisu shvatili, niti uopšte žele da shvate. Ali oni odavde, koji Mandića hvale jer im se dopada kada neko „njihov“ govori uz nos zastrašenoj većini, a istovremeno neke ovdašnje „mandiće“ kude i proklinju na pasja preskakala, shvatili su, bogme, još i manje. Ali tako to valjda mora da bude: kao što su i Gospoda to što jesu mimo svih granica, tako je i fukara svugde tek fukara, nema tu nikakvih suštinskih razlika, sve drugo su samo tričava folklorna obeležja, zvona i praporci, magla i ništa.

Dmitrij Napoljubljeni

I tako je Medvedev Dmitrij, prvi čovek nakon prvog čoveka Rusije, napustio Beograd i Srbiju masovno obljubljen, ali ne i poljubljen: običnome svetu nije mu dalo prići ni na vikomet (da ne rečem puškomet, ružno je u ovom kontekstu), a kamoli na ljubomet, a jedina osoba, barem ženska, kojoj se moglo poljubiti Medvedev Dmitrija o tu se mogućnost lakomisleno oglušila. Beše to Slavica Đukić Dejanović, predsednica parlamenta Srbije, ali i lekar(ka)-psihijatar(ka), osoba koja već strukom svojom najbolje zna da bliske i drage valja što više ljubiti, dobro je, kažu, za zdravlje i duševni mir. A i za „mir u svetu“, tu idealističku težnju svake kandidatkinje za mis bilo čega.

Ode nam, dakle, Dmitrij Napoljubljeni nazad u prostranu i gasovitu domaju bez blaženog belega ljubavi na svom licu, pa nam sad preostaje da strahujemo neće li mu taj znak nepažnje prouzročiti kakve duševne patnje i poteškoće, koje bi se mogle završiti loše po nas, jer svi znaju da smo svačega potrebiti, a medveda nije ljutiti, medveđa je narav teška ispod obrazine nezgrapne ljupkosti. A sve drugo smo mu učinili po volji, dali smo mu i što je iskao i što nije, dali bismo mu i pet puta toliko, i đinđuva i svetih trava, i onaj navodni eskimski običaj ustupanja rođene žene dragome gostu bismo ispoštovali samo da je, daleko bilo, u tom smislu neko diskretno namignuo. Samo smo kod tog poljupca, eto, kobno kiksнули, što je ljuto zlodelo, utoliko neshvatljivije što dolazi od osobe čija partijska pripadnost ima daleki, ali sasvim nesumnjivi moskovski koren, te je utoliko ljubljenje glavnog (nakon Glavnog) Druga Iz Kremlja čak neka vrsta internacionalističkog sestrinskog zadatka.

Ceo bi skandal možda i prošao nedovoljno zapaženo – oguglalo se ovde na svakojaka, ah, nepočinstva – da ne bi uvek budnog, a odskora

i naprednog Nikolić Tomislava, narodnog poslanika i političkog lidera, koji je ukazao gospođi predsednici najvišeg narodnog predstavništva na njen kriminalni propust: „Gospođo Dejanović, načinili ste grubu grešku jer ste svoja osećanja predstavili kao važnija od situacije u kojoj ste se nalazili. Vi ste potpisavši sporazum sa predstavnikom ruske Dume poljubili predsednika Srbije. To mi je ličilo na potez čoveka koji ne zna šta je politika, šta je Srbija i gde mu je mesto. Što bar ne poljubiste i ruskog predsednika, ili zašto da ljubite predsednika Srbije, kada potpisujete sporazum sa predstavnikom ruske Dume?“

Na ozbiljan je problem ukazao politički stric trajno perspektivnog Vučić Aleksandra (mislim, ako mu je Šešelj bio politički otac, nekako mi je logično da mu je Nikolić strikan), ali, avaj, prekasno, jer šteta je već načinjena. Možete samo zamisliti kako se bedno i ojađeno morao osećati Dmitrij Napoljubljani gledajući u Borisa Prepoljubljenog, sveg sijajućeg od sreće zbog predsedničinog poljupca, utoliko deplasiranijeg što ga je ona, ako joj je već do toga, mogla poljubiti i bilo kojom drugom prilikom, dok se prvog među drugim ljudima Kremlja moglo poljubiti samo sada, pa ko zna kad, možda i nikad za živoga hadžije?

I šta sad mi da radimo, molim vas lepo? Kako da izvadimo fleke, kako da odbručimo bruku, kako da bar malo odštetimo neizmernu štetu koju nam zadade osoba koja je plaćena da sve radi, pa tako i da ljubi, u našem kolektivnom interesu? Možda da upregnemo sve jeremićevske snage i kapacitete pa da nekako diplomatski iskukamo za Slavicu Nacionale vanredni prijem u Kremlju, gde bi narećena gospođa, ne na ličnoj i privatnoj bazi no kao ovlašćena predstavnica svih nas koji – poznato je – nema gde ne bismo poljubili predsednika Rusije, dobila priliku da Dmitrija Napoljubljenog napokon poljubi, ili bolje da kažem: da ga doljubi, da trijumfalno završi sve ono što smo mu svi mi, makar i sa nametnute platonске distance, strastveno radili onog svetog dana kada se ukazao među nama?

Eto, vidiš kako se jedna tako divna i veličanstvena stvar kao što je Ukazanje iz Kremlja može okrenuti naopačke i na sramotu, samo

jednim malim aktom nepažnje, jednom sitnom bahatošću potpuno pogrešnog, nerazumnog i antinacionalnog izbora poljubljenika! Sva je sreća da imamo dičnih muževa kakav je Nikolić Tomislav, da lucidno i odvažno ukažu na problem. A možda bi, uostalom, baš on, Nikolić Tomislav, mogao da prvom pogodnom prilikom uhvati Medvedeva pa da ga izljubi umesto Slavice, a u ime svih nas? Znam, nije to tako lako, jer Medvedev ima vešto i jako obezbeđenje, ali za ljude koji znaju svoju misiju i svetu patriotsku dužnost, nema te prepreke koja se savladati ne može.

Vladikina Sila

Posao mu je i pozvanje mu je da propoveda „Caru carevo, a Bogu božije“, takođe i da uči kako zemaljska pravda ima svoj tok a nebeska svoj, i kako se one ne mogu direktno sukobljavati jer, kako bi se reklo, ne igraju u istoj ligi. Međutim, ko će da sačeka na tu pravdu Odozgo, ta je sporija čak i od srpskog sudstva, a bogme je i izvršna tek kada je za stvari zemaljske već sasvim kasno. Zato je episkop banatski vladika Nikanor rešio da fizičkom silom interveniše u poslove zemaljske pravde, pozivajući se na ovu drugu. I valjda podrazumevajući da je baš on ovlašćeni posrednik između dveju sfera.

Elem, u pitanju je relativno banalan (mada već decenijama trajajući) imovinski spor između Pravoslavne crkvene opštine Kikinda i izvesnog građanina Branka Brcanskog, sina pokojnog sveštenika, oko vlasničkog (ili „zaštićenog stanarskog“) prava nad stanom u okviru crkvenog objekta. Sud je kadgod bio presudio u korist Crkve i isterao Brcanskog na ulicu, dočim se u stan uselio stanoviti đakon; no Vrhovni sud Srbije obavio je reviziju procesa i presudio da Brcanski ima doživotno stanarsko pravo. Koliko je poznato, u Srbiji nema suda iznad Vrhovnog – jer, kakav je to Vrhovni sud koji nije na vrhu sudske piramide? – tako da se njegova presuda može smatrati besprizivnom. Kraj slučaja? Ma kakvi: početak.

Šta se onda dogodilo? Novine pišu ovako: „Sedamdesetak sveštenika Banatske eparhije, predvođeni episkopom banatskim vladikom Nikanorom, onemogućilo je sudske izvršitelje Opštinskog suda u Kikindi da postupe po pravosnažnoj presudi Vrhovnog suda Srbije“ etc. (Politika, 31. 10. 2009)

Hajde da vidimo šta smo ovde imali. Prvo, sveštena lica, njih sedamdesetak. Drugo, šta oni rade? Ometaju službena i nadležna državna

lica da obavljaju svoj posao i sprovode zakon, to jest odluke najviših sudskih instanci. Kako ih ometaju, intenzivnim molitvama koje ovima razaraju sistem? Ma jok, brate, nego pukom fizičkom silom. Jednostavno, skupili se pa ne daju proći.

Dovoljno je neobično to što se sveštenici i(li) monasi ponašaju kao nekakvi nadrždani banatski basidži (iranska verska milicija); no još je mnogo zanimljivije kako Nikanor objašnjava svoj otpor sudu i zakonu: „Slabiji je Vrhovni sud od Srpske pravoslavne crkve, a i mlađi je. Zapamtite to dobro! A vašem štićeniku prenesite jednom za sva vremena neka napravi znak krsta prema ovoj zgradi. Ako dođete i treći put, grad će blokirati učenici, vojska, ako bude trebalo, i policija. Mi veću silu imamo nego vi!“

Možda me je uhvatilo jesenje glupilo, a i viroza me baš mlati i krcaka, ali uistinu nisam sasvim siguran na kakvu je silu (ili Silu) mislio Nikanor od Banata? Ako je mislio na prostu, fizičku silu, tu se žešće prevario: niko tu ne može da parira Državi, nigde, pa ni u Srbiji, ni u Nikanorovom ataru. Otuda nekako pre verujem da je vladika banatski mislio na drugu jednu Silu, onu koja nije baš sasvim od ovoga sveta, a za koju Crkva već dve hiljade godina tvrdi da je jedina u direktnom kontaktu sa proizvođačem i dobavljačima, i da samo ona liferuje provereno originalni proizvod, po prihvatljivim cenama.

Ovde nam se vladika banatski ukazuje kao neka vrsta lokalnog Džedaja, pa tako kazuje, baš kao da je Han Solo ili Obi van Kenobi: „may the force be with you“. Jer to, ta Sila, jedino štiti pravedne i izabrane od loših, grešnih i nepopravljivo palih.

Kad zamisliš tako nadobudno ulično činodejstvovanje džedaj-vladike, stvar ne može ne izgledati smešno, kao kakav avangardni strip. Prava je šteta što ništa zapravo nije smešno, jer niti se vladika šali, niti je vladika crtani lik iz mašte kakvog frika. Vladika sa svojim sveštenstvom, naprotiv, sasvim svesno šalje krajnje ozbiljnu poruku. Nju nije teško dešifrovati, ona glasi otprilike ovako: Crkva je (doslovno i simbolički) „starija“ od svih i svega u društvu, i zato Crkva mora da stoji

Zbirka kolumni Teofila Pančića *Privođenje Bube Erdeljan* zamišljena je kao izbor najzanimljivijih tekstova koje je ovaj vanserijski kritičar društvenih i kulturnih zbivanja objavio tokom poslednje četiri godine. Na sebi svojstven način, autor je opisivao, analizirao i ocenjivao događaje kojima smo voljno ili nevoljno bivali svedoci tih godina. Oštrina i visprenost njegovih komentara i pronicljivost njegovih uvida predstavljaju dragocen dokument o turbulentnom dobu u kojem živimo.

Tokom pripreme knjige, odigrao se nemio događaj: novo rukovodstvo *Dnevnika* zabranilo je autorov tekst o novosadskom mitingu 12. aprila 2013, izbacivši ga iz preloma u poslednji čas. Taj neprimereni postupak označio je kraj dotad uspešne saradnje, a ova knjiga je tako, nažalost, postala i svedočanstvo oživljavanja sumorne prakse gušenja kritičke reči, za koju smo se nadali da je zauvek pokopana u nekim prošlim vremenima. U njoj se, dakle, nalaze odabrane kolumne iz *Dnevnika*, zaključno s poslednjim, neobjavljenim tekstom „Stara mašina, novi statisti“.

„Teofila Pančića sam (sve pomišljajući: nije li to možda pseudonim) zapazio takoreći onoga momenta kada je počeo da objavljuje, tamo negde devedesetih, ne znam tačno kad, još manje se sećam tačno gde. Nije ga bilo teško zapaziti. Štrčao je veoma visoko iznad proseka tadašnjeg srpskog novinstva, a između njega i (već nadiruće) ispodprosečnosti zjapila je ontološka provalija koja se, s vremenom, samo produbljivala. Bilo je to, dakle, u godinama stravičnog posrnuća srpske štampe koja se prekonoć pretvorila u oružje masovnog uništenja.

„I odjednom – cap! – usred tog kolektivističkog delirijuma s početka devedesetih, eto ti ga Teofil Pančić! Nije mi, rekoh, promaklo da se tu radi o (tada) mladašnom momku koji precizno zna šta hoće i koji to što hoće – takođe precizno i smelo – i saopštava. To je već samo po sebi bilo ravno skandalu u Srbiji, Lažizemlji, carstvu neautentičnosti i kolektivizmu.“

– Svetislav Basara